

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Πολιτικές πρόσβασης αποθετηρίων Εθνικών Βιβλιοθηκών σε Ευρώπη και Αμερική

Επιβλέπων καθηγητής: Αλέξανδρος Κουλούρης,

Χρήστος Ανδρικόπουλος (ΑΜ: 13071)

Αθήνα, Ιούνιος 2023

Εισαγωγή

- Μελέτη εθνικών βιβλιοθηκών σε Ευρώπη και Αμερική με κριτήρια γεωγραφικά, αλλά και υλοποίησης ψηφιακών αποθετηρίων
  - Καταγραφή των πολιτικών πρόσβασης
  - Ομοιότητες και διαφορές
  - Συμπεράσματα
-
- *Μεθοδολογία:* βιβλιογραφική επισκόπηση άρθρων μετά το 2015 από Scopus, Google Scholar και ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών

Ερωτήματα

- Ομοιότητες και τις διαφορές των πολιτικών πρόσβασης σε ψηφιακά αποθετήρια Εθνικών βιβλιοθηκών
- Πολιτικές πρόσβασης και αποδοχή της ανοιχτής πρόσβασης και των Creative Commons
- Κατά νόμο κατάθεση και διατήρηση

Εθνική Βιβλιοθήκη των ΗΠΑ

- Βιβλιοθήκη «αναφοράς»
- Υλοποιεί την ανοιχτή πρόσβαση στα αποθετήριά της
- Έχει εφαρμόσει την κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Πολιτική μακροχρόνιας ψηφιακής διατήρησης
- Για παράδειγμα, το αποθετήριο *NDNP* (National Digital Newspaper Program) διασφαλίζει τη δυνατότητα μακροπρόθεσμης ψηφιακής πρόσβασης και διατήρησης σε βιβλιογραφικές πηγές ιστορικών εφημερίδων

Εθνική Βιβλιοθήκη Μ. Βρετανίας

- Κέντρο έρευνας και πολιτισμού
- Ανοιχτή πρόσβαση στην εθνική κληρονομιά
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Εφαρμόζει την κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Αποθετήρια ανοιχτής πρόσβασης (εκτός μικρών εξαιρέσεων):
- το *British Library Research Repository*, συλλέγει και τεκμηριώνει τα αποτελέσματα έρευνας
- αποθετήριο έρευνας του *IRO*

Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Ανοιχτή πρόσβαση
- Το ψηφιακό αποθετήριο *OAI-NUM*, υλοποιεί το πρωτόκολλο *OAI-PMH*, διαθέτει ανοιχτά όλα τα δεδομένα που βρίσκονται στην ψηφιακή βιβλιοθήκη της *Εθνικής Βιβλιοθήκης της Γαλλίας*, τη *Gallica*

Εθνική Βιβλιοθήκη της Γερμανίας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Ανοιχτή πρόσβαση
- Το αποθετήριο *DDB* (Deutsche Digitale Bibliothek) συγκεντρώνει την εθνική πολιτιστική κληρονομιά της Γερμανίας, με ελεύθερη πρόσβαση και χωρίς περιορισμούς
- Εφαρμόζει *CC0* για την ανοιχτή, ελεύθερη πρόσβαση και επαναχρησιμοποίηση στα μεταδεδομένα

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ολλανδίας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες και ανοιχτή πρόσβαση
- Συντονίζει ένα σύστημα δικτύωσης δημόσιων βιβλιοθηκών για τη δημιουργία μιας κοινής ψηφιακής βιβλιοθήκης
- Έχει δημιουργήσει ανοιχτή και δημόσια πλατφόρμα επιστημονικών δημοσιεύσεων
- Νέο κτίριο στη Χάγη το 2028 και σχέδια για νέο αποθετήριο για διατήρηση της ψηφιακής πληροφορίας
- Συνεργασία με τον Elsevier για διατήρηση του περιεχομένου του

Εθνική Βιβλιοθήκη της Νορβηγίας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Ανοιχτή πρόσβαση
- Πρωτοπορεί στο εθνικό σχέδιο δράσης για τις βιβλιοθήκες
- Ψηφιακό αποθετήριο *RL* του οποίου το περιεχόμενο και τα μεταδεδομένα διατίθενται ελεύθερα σ' όλες τις άλλες βιβλιοθήκες και οργανισμούς σε MARC 21 και Dublin Core μέσω του πρωτοκόλλου OAI-PMH

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Ανοιχτή πρόσβαση
- Σύγχρονο κτίριο στο Κέντρο Πολιτισμού Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος
- Συνεργασία με ΣΕΑΒ
- Δίκτυο 250 βιβλιοθηκών της χώρας
- Αποτελεί το *εθνικό αποθετήριο και αρχείο ψηφιακών δημοσιευμάτων, δεδομένων και μεταδεδομένων (ν. 4452/2017)*
- Αποθετήριο καθιερωμένων όρων βασισμένο στα ανοιχτά διασυνδεδεμένα και σημασιολογικά δεδομένα της IFLA

Εθνική βιβλιοθήκη της Ρωσίας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Ανοιχτή πρόσβαση
- Το τμήμα χειρόγραφων (manuscripts department) θεωρείται ένα από τα πιο σημαντικά αποθετήρια χειρόγραφων παγκοσμίως με σπάνια και μοναδικά χειρόγραφα για την ιστορία της Ευρώπης και της Ρωσίας, την επιστήμη και την κοινωνική σκέψη και τα οποία διατίθενται με ανοιχτή πρόσβαση

Εθνική Βιβλιοθήκη της Αυστραλίας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Ανοιχτή πρόσβαση
- Έχει υλοποίηση *CCO* στα μεταδεδομένα της
- Το αποθετήριο *TROVE* με περιοδικά, βιβλία, αρχεία προφορικής ιστορίας, ημερολόγιο κλπ, έχει εφαρμόσει πολιτική ανοιχτής πρόσβασης

Εθνική Βιβλιοθήκη της Νέας Ζηλανδίας

- Κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες
- Ανοιχτή πρόσβαση
- Χώρος *αριστείας* για τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες της χώρας
- Στρατηγικός σχεδιασμός για ανοιχτή πρόσβαση στο ψηφιακό περιεχόμενο μέχρι το 2030 και σε έργα των Maori
- Συλλέγει περιεχόμενο το οποίο διατίθεται με CC
- Έχει υλοποιήσει *αποθετήριο προφορικής ιστορίας* που λειτουργεί με αυτοαρχειοθέτηση του περιεχομένου από τους ίδιους τους δωρητές οι οποίοι συμπληρώνουν και τα μεταδεδομένα
- Κατά περίπτωση εφαρμόζεται επιτόπια πρόσβαση

Συμπεράσματα (1)

- Οι περισσότερες βιβλιοθήκες υποστηρίζουν την ανοιχτή πρόσβαση
- Συνεπώς, στα αποθετήριά τους εφαρμόζουν πολιτικές ελεύθερης πρόσβασης, εκτός εξαιρέσεων λόγω πνευματικών δικαιωμάτων όπου εφαρμόζουν επιτόπια πρόσβαση ή πρόσβαση μόνο στα μεταδεδομένα
- Οι περισσότερες επίσης εφαρμόζουν τις άδειες CC για το ψηφιακό περιεχόμενό τους
- Λίγες (πχ η Εθνική Βιβλιοθήκη της Γερμανίας και της Αυστραλίας), από αυτές που εξετάστηκαν, εφαρμόζουν *CC0* για τη διάθεση και επαναχρησιμοποίηση των μεταδεδομένων τους

Συμπεράσματα (2)

- Οι περισσότερες εθνικές βιβλιοθήκες έχουν στρατηγική διατήρησης και για το σκοπό αυτό έχουν κάνει πολλά έργα ψηφιοποίησης
- Εφαρμόζουν την κατά νόμο κατάθεση στα έντυπα και ψηφιακά τεκμήρια
- Τέλος, αποτελούν σημεία αναφοράς για τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες των χωρών τους και δίνουν μεγάλη βαρύτητα στη συνεργασία και τη δικτύωση

Σας ευχαριστώ